



HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

ODGOVORI NA UPITE U VEZI S KAPITALNIM ZAHTJEVIMA ZA KREDITNI RIZIK I TEHNIKAMA SMANJENJA KREDITNOG RIZIKA

- ODGOVORI NA UPITE KREDITNIH INSTITUCIJA –

Relevantni propisi:

1. Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (u nastavku: Uredba (EU) br. 575/2013)
2. Odluka o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine" br. 107/2023. i 150/2024. u nastavku: Odluka o provedbi Uredbe)

Napomena: Uredbe Europske unije izravno se primjenjuju u državama članicama te Hrvatska narodna banka nema ovlasti za tumačenje odredbi uredaba već u ovim odgovorima daje svoje mišljenje na postavljene upite. Ako u određenim slučajevima kreditna institucija smatra da tekst uredbi nije jasan, upućujemo je na internetske stranice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (www.eba.europa.eu), na kojima se u rubrici "Single Rulebook Q&A" mogu postaviti pitanja vezana uz Uredbu (EU) br. 575/2013, Direktivu 2013/36/EU, regulatorne i provedbene tehničke standarde te smjernice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (u nastavku teksta: EBA).

Pitanja i odgovori odnose se na odredbe primjenjive na dan objave tih odgovora. Izmjene i dopune regulatornog okvira ne podrazumijevaju automatsko ažuriranje ranije objavljenih odgovora. Stoga se korisnici ovih pitanja i odgovora pozivaju provjeriti datum objave i/ili ažuriranja odgovora, odnosno jesu li odredbe navedene u odgovoru i dalje relevantne.

SADRŽAJ:

BROJ PITANJA	TEMA	DATUM OBJAVE
2026-223/1	Definicija "subjekta javnog sektora" iz članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013	9. rujna 2026.
2026-221/1	Definicija "ADC izloženosti" iz Uredbe (EU) br. 575/2013	9. rujna 2026.
2026-329/1	Tretman sredstava na TIPS AS tehničkom računu u FINA-i za izračun RWA	9. rujna 2026.
2112	Tretman subjekata javnog sektora (subjekt javnog sektora s tretmanom države)	22. veljače 2017. (ažurirano 31. siječnja 2025.)
1927	Tretman subjekata javnog sektora (javna državna tijela s tretmanom institucija)	25. kolovoza 2015.
1928	Subjekti javnog sektora iz drugih država članica	25. kolovoza 2015. (ažurirano 16. prosinca 2024.)
2025-36/1	Tretman izloženosti prema HBOR-u	31. siječnja 2025.
2025-415/1	Tretman ulaganja u EU obveznice	9. rujna 2026.
1931	Ponder rizika za izloženosti prema društvu za osiguranje	25. kolovoza 2015.
2025-310/1	Tretman izloženosti osiguranih nekretninama po CRR3	9. rujna 2026.
2026-90/1	Točka 21. EBA Smjernica o ADC izloženostima	9. rujna 2026.
2030	Kapitalni zahtjevi za udjele u otvorenim investicijskim fondovima	22. veljače 2017. (ažurirano 16. prosinca 2024.)
2024-515/1	Zadovoljenje uvjeta iz članka 132(3)(c)iii. Uredbe za primjenu pristupa odnosnih izloženosti	16. prosinca 2024.
1932	Police osiguranja kreditnih potraživanja kao nematerijalna kreditna zaštita	25. kolovoza 2015. (ažurirano 16. prosinca 2024.)
1930	Mjenice i zadužnice kao nematerijalna kreditna zaštita	25. kolovoza 2015.

2019 –425/1	Jamstva HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava kao nematerijalna kreditna zaštita	28. svibnja 2020.
2114	Određivanje pondera rizika i vrijednosti izloženosti za primljen repo kredit od Hrvatske narodne banke u kunama temeljem strukturnih repo operacija za koji su založeni vrijednosni papiri s valutnom klauzulom iz knjige banke	22. veljače 2017. <u>(ažurirano 31. siječnja 2025.)</u>
2020-695/1	CRR quick fix – tretman ponder rizika za subjekte javnog sektora	14. travnja 2021. <u>(ažurirano 31. siječnja 2025.)</u>
2024- 321/2	Primjena prijedloga izmjena članka 500.a stavka 1. Uredbe	16. prosinca 2024.

Područje:	Članak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Definicija "subjekta javnog sektora" iz članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013
Broj pitanja:	2026-223/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.
Pitanje:	Mogu li se pravne osobe, poput Hrvatska elektroprivrede d.d. (HEP d.d.) i Hrvatske autoceste d.o.o. (HAC d.o.o.), smatrati " <i>subjektima javnog sektora</i> " prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Hrvatska narodna banka (dalje u tekstu: HNB) u nekoliko je navrata davala svoje mišljenje o specifičnom statusu pojedinih pravih osoba za potrebe primjene Uredbe (EU) br. 575/2013. Ta su mišljenja dostupna na internetskim stranicama u segmentu Temeljene funkcije/ Supervizija/ Odgovori na upite o primjeni Zakona o kreditnim institucijama i podzakonskih akata, a konkretno za pravnu osobu HAC d.o.o. i tretman "subjekta javnog sektora" dostupan je odgovor broj 1927 od 25. kolovoza 2015. godine koji je i dalje važeći, pa se HAC d.o.o. i dalje može smatrati "subjektom javnog sektora" u smislu članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013. Nadalje, na temelju zakonskog okvira primjenjivog u Republici Hrvatskoj, posebnog zakona po kojem je osnovana i posluje pravna osoba HEP d.d. te načinjene detaljne procjene suglasni smo kako se HEP d.d. može smatrati "<i>subjektom javnog sektora</i>" u smislu članka 4. stavka 1. točke 8. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Tema:	Definicija "ADC izloženosti" iz članka 4. stavka 1. točke 78a Uredbe (EU) br. 575/2013
Broj pitanja:	2026-221/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.
Pitanje:	Trebaju li se izloženosti prema korporativnim klijentima kojima se financira stjecanje zemljišta u svrhu razvoja i građenja, odnosno razvoj i građenje nekretnina za vlastite operativne potrebe svrstati u kategoriju "izloženosti stjecanja zemljišta, razvoja i građenja" ili "ADC izloženosti", ukoliko se otplata temelji na postojećim operativnim novčanim tokovima dužnika, a ne na prihodima povezanim s nekretninom koja je predmet razvoja. U pratećem memorandumu uz prijedlog Europske komisije za donošenje Uredbe (EU) 2024/1623 od 31. svibnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013, kao ključni razlog za primjenu povećanih pondera rizika na ADC izloženosti navedena je činjenica da se izvor otplate u pravilu temelji na neizvjesnoj budućoj prodaji nekretnine ili na značajno neizvjesnim novčanim tokovima povezanim s nekretninom koja je u razvoju.

	Financiranje razvoja ili izgradnje komercijalne nekretnine za vlastite operativne potrebe dužnika (primjerice skladišta, logističkih centara ili industrijskih pogona) u pravilu ne uključuje povećane rizike tipične za projekte razvoja namijenjene prodaji, otplata kredita u tim slučajevima temelji na postojećim operativnim novčanim tokovima dužnika, a ne na neizvjesnim i budućim novčanim tokovima koji proizlaze iz same financirane nekretnine. Izloženosti kojima se financira stjecanje zemljišta u svrhu razvoja i građenja, odnosno razvoj i građenje nekretnina za vlastite operativne potrebe ne treba svrstati u kategoriju "izloženosti stjecanja zemljišta, razvoja i građenja" ili "ADC izloženosti" ukoliko se otplata temelji na postojećim operativnim novčanim tokovima dužnika, a ne na prihodima povezanim s nekretninom koja je predmet razvoja.
Odgovor:	Zaključna interpretacija nema uporište samo u definiciji "ADC izloženosti" propisanoj člankom 4. stavkom (1) točkom (78a) Uredbe (EU) br. 575/2013 već u pratećim materijalima Europske komisije koji mogu pridonijeti razumijevanju namjere, ali se ne mogu smatrati obvezujućim. Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo (dalje u tekstu: EBA) upućeno je slično pitanje dostupno na EBA-inim stranicama pod brojem 2024_7201 pa predlažemo pratiti objavu ovog odgovora EBA-e.

Područje:	Članak 116. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Tretman sredstava na TIPS AS tehničkom računu u FINA-i za izračun RWA
Broj pitanja:	2026-329/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.
Pitanje:	Postavljeno je pitanje tretmana sredstva na računu platnog sustava EuroNKSInst, namijenjenih namiri instant plaćanja (u nastavku upita: račun). Konkretno, treba li se račun kategorizirati kao: a) izloženost prema središnjim državama i središnjim bankama (za klijenta, vlasnika računa se u ovom slučaju postavlja HNB) i dodijeliti ponder rizika sukladno članku 114. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili b) izloženosti prema subjektima javnog sektora (za klijenta, vlasnika računa se u ovom slučaju postavlja FINA) i dodijeliti ponder rizika sukladno članku 116. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Odgovor	Hrvatska narodna banka je dana 22. srpnja 2026. dostavila kreditnim institucijama "Uputu o računovodstvenom postupanju pri iskazivanju druge ugovorne strane za sredstva koja se drže na TIPS AS tehničkom računu Fine" (Ur.br.281-091/091/26-1; dalje u tekstu Uputa) u kojoj je zauzeto stajalište da kreditne institucije sredstva na tom računu računovodstveno vode na

	protustranci FINA (potraživanja od FINA-e), a ne kao potraživanje od Hrvatske narodne banke. S obzirom da supervizorska izvješća (FINREP i COREP) kao polaznu osnovu imaju upravo financijske izvještaje koje su kreditne institucije dužne sastavljati u skladu s računovodstvenim regulatornim okvirom za kreditne institucije, odnosno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, gore navedena Uputa određuje tretman sredstava na računu prema kategorizaciji protustranke za potrebe izračuna rizikom ponderirane aktive (RWA) i izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik. Budući da je FINA kategorizirana kao subjekt javnog sektora, kreditna institucija koja za izračun kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik primjenjuje standardizirani pristup, izloženosti prema subjektima javnog sektora dodjeljuje ponder rizika u skladu s člankom 116. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Tema:	Tretman subjekata javnog sektora (subjekt javnog sektora s tretmanom države)
Broj pitanja:	2112
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017. (ažurirano 31. siječnja 2025.)
Pitanje:	Smatraju li se subjekti "Ured predsjednika Vlade RH" i "Direkcija za korištenja službenih zrakoplova" središnjom državom u Republici Hrvatskoj u skladu s člankom 1., stavkom 2. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 113/2016)?
Odgovor:	U skladu s <u>člankom 2. stavkom 2.</u> Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva Vlada Republike Hrvatske kao tijelo izvršne vlasti u Republici Hrvatskoj ima tretman središnje države u Republici Hrvatskoj. Mišljenja smo da se stručne službe Vlade Republike Hrvatske, kao što su navedeni Ured predsjednika Vlade RH i Direkcija za korištenje službenih zrakoplova, bez obzira što posjeduju vlastiti OIB, smatraju Vladom Republike Hrvatske, te samim tim imaju tretman središnje države u skladu s člankom 1. stavkom 2. gore navedene Odluke.
Tema:	Tretman subjekata javnog sektora (javna državna tijela s tretmanom institucija)
Broj pitanja:	1927
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.

Pitanje:	Može li se i nadalje, nakon stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 575/2013, primjenjivati mišljenje HNB-a prema kojem se trgovačka društva koja je osnovala Republika Hrvatska te im je posebnim zakonom dodijelila javne ovlasti, primjerice Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., mogu smatrati javnim državnim tijelima s tretmanom institucija. Osim toga, mogu li se na isti način tretirati i društva kćeri tih trgovačkih društava koje nisu temeljem zakona izrijekom dobile javne ovlasti (primjerice: HŽ infrastruktura d.o.o. i društva kćeri: Pružne građevine d.o.o. i Croatia Express d.o.o.).
Odgovor:	Ističemo da je člankom 116. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisan način određivanja pondera rizika za izloženosti prema subjektima javnog sektora koji se, formalno i suštinski, u određenoj mjeri razlikuje od načina koji je bio propisan Odlukom o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 1/2009., 75/2009., 2/2010., 118/2011. i 67/2013.) prema kojoj se na izloženosti prema tim subjektima (tada se koristio naziv javna državna tijela) mogao primjenjivati tretman države ili tretman institucije. U skladu sa spomenutim člankom 116. Uredbe ponder rizika određuje se ovisno o tome ima li subjekt javnog sektora kreditnu procjenu odabranog VIPKR-a ili nema, te ovisno o ročnosti izloženosti. Neizravno se dolazi do prijašnjeg tretmana institucije, ali on kao takav formalno više ne postoji. Dakle, mišljenje HNB-a u vezi tretmana trgovačkih društva koja je osnovala Republika Hrvatska te im je posebnim zakonom dodijelila javne ovlasti, primjerice Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o., relevantno je samo u dijelu statusa tih trgovačkih društava kao subjekata javnog sektora ako i dalje zadovoljavaju definiciju subjekta javnog sektora iz Uredbe (EU) br. 575/2013, ali ne i tretmana koji se na njih primjenjuje jer <i>tretman institucije</i> konceptualno više nije propisan Uredbom (EU) br. 575/2013. Isto načelo primjenjuje se i na društva kćeri spomenutih trgovačkih društava s javnim ovlastima.
Tema:	Subjekti javnog sektora iz drugih država članica
Broj pitanja:	1928
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Kako provjeriti, u slučaju subjekata javnog sektora iz drugih država članica, je li za izloženosti prema tim subjektima njihovo nacionalno nadležno tijelo na temelju članka 116. stavka 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 dopustilo tretirati ih kao izloženosti prema središnjoj državi, odnosno jedinici područne (regionalne) ili lokalne samouprave?
Odgovor:	S obzirom na različitost pravnih okvira država članica ne postoji istovjetan način na koji će nacionalna nadležna tijela iznositi svoje mišljenje o tretmanu izloženosti prema subjektima javnog sektora u skladu s člankom 116. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013. Stoga HNB ne može uputiti na konkretan pravni, ali može uputiti na listu subjekta javnog sektora država

	članica koju redovito ažurira i objavljuje EBA, a dostupna je na sljedećoj poveznici: https://www.eba.europa.eu/rules-and-guidance. Dodatno, poveznica na takvu listu redovito se nalazi i uz <i>Odluku o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva</i> i dostupna je na sljedećoj poveznici: https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/supervizija/regulativa. <i>Odgovor je i dalje važeći uz preinake i dopune.</i>
Tema:	Tretman izloženosti prema Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (HBOR-u)
Broj pitanja:	2025-36/1
Datum objave odgovora:	31. siječnja 2025.
Pitanje:	Može li se jamstvo Republike Hrvatske za koje nije izdana posebna jamstvena isprava za pojedini pravni posao, već postoji temeljem samog Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (članak 8. stavci 2. i 3.) gdje se navodi kako <i>"Republika Hrvatska jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv bez izdavanja posebne jamstvene isprave, a odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena"</i> , tretirati prizatom nematerijalnom kreditnom zaštitom u smislu odredbi Uredbe (EU) br. 575/2013, a osobito njezina članka 215. stavak 1. točka (b) gdje se <i>"izrijekom propisuje da jamstvo treba biti izričito dokumentirana obveza koju je preuzeo davatelj jamstva"</i> .
Odgovor:	Za potrebe primjene Uredbe (EU) br. 575/2013 HBOR je prepoznat kao "subjekt javnog sektora" kako je to definirano člankom 4. stavkom 1. točkom (8) te Uredbe koji upravo zbog gore spomenutih odredbi Zakona ima tretman središnje države. Kako je to omogućeno člankom 116. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013, Hrvatska narodna banka je isto propisala člankom 6. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva. Stoga kreditna institucija članak 116. Uredbe primjenjuje na način da izloženosti prema HBOR-u ponderira kao izloženosti prema središnjoj državi.

Područje:	Članak 118. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Tretman ulaganja u EU obveznice
Broj pitanja:	2025-415/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.

Pitanje:	Traži se pojašnjenje ulaganja u EU obveznice u kontekstu: 1. primjene članka 400. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 575/2013 i s tim u vezi izuzeća od LE ograničenja iz članka 395. stavka 1. te Uredbe te podliježe li Banka nekim dodatnim ograničenjima po toj osnovi 2. izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik primjenom SA pristupa, konkretno može li Banka tim izloženostima dodijeliti ponder rizika 0% u skladu s člankom 114. točkom 4. te Uredbe 3. izračuna zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost u smislu članka 10. stavka b. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61, te razvrstava li se ista u redak 070 Imovina središnje države i dodjeljuje li joj se ponder 1 u obrascu C 72.00 LCR izvješća te 4. smatra li se ova imovina prihvatljivom imovinom u smislu korištenja kredita u skladu s Okvirnim Ugovorom za kreditne operacije.
Odgovor:	Europska unija (EU) se nalazi na popisu međunarodnih organizacija u članku 118. Uredbe (EU) br. 575/2013. Tretman eurske obveznice kojoj je izdavatelj međunarodna organizacija, Europska unija (EU), je sljedeći: 1. stavke imovine koje predstavljaju potraživanja od međunarodnih organizacija kojima se u skladu s dijelom trećim, glavom II., poglavljem 2., dodjeljuje ponder rizika 0% izuzete su od primjene članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako je to propisano člankom 400. stavkom 1. točkom (b) te Uredbe. Primjena članaka 400. stavka 1. točke (a) te Uredbe nije relevantna za ovu svrhu. Potraživanja od međunarodnih organizacija ne podliježu dodatnim LE ograničenjima. 2. u skladu s člankom 118. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženostima prema EU dodjeljuje se ponder rizika 0% za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik primjenom SA pristupa. Primjena članka 114. stavka 4. te Uredbe nije relevantna za ovu svrhu. 3. s obzirom da je izdavatelj EU obveznice, Europska unija, navedena imovina ne bi za potrebe izračuna zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost imala tretman "imovine središnje države" već "imovine koja predstavlja potraživanja od ili za koju jamče multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije iz članka 117. stavka 2. odnosno članka 118. Uredbe (EU) br. 575/2013" u skladu sa člankom 10. stavkom 1. točkom g) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61, budući da se EU tretira kao međunarodna organizacija u skladu s člankom 118. Uredbe (EU) broj 575/2013. Stoga bi u obrascu C 72.00 LCR izvješća navedena imovina bila prikazana u retku 0120 "imovina multilateralnih razvojnih banaka i međunarodnih organizacija". Skrećemo pozornost da navedena imovina, kao i "imovina središnje banke", mora ispunjavati sve uvjete iz članaka 7. i 8. (opći i operativni zahtjevi) Delegirane Uredbe Komisije (EU) 2015/61 da bi se smatrala likvidnom imovinom. 4. za procjenu prihvatljivosti i uvrštavanje na listu prihvatljive utržive imovine Eurosustava nadležna je nacionalna središnja banka države u kojoj je imovina uvrštena na trgovanje. Sukladno tome, Hrvatska

	narodna banka nadležna je isključivo za imovinu koja je uvrštena na Zagrebačkoj burzi, što ne obuhvaća vrijednosnice Europske unije.
--	--

Područje:	Članak 122. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Ponder rizika za izloženosti prema društvu za osiguranje
Broj pitanja:	1931
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Može li se izloženost prema društvima za osiguranje sa sjedištem u RH ponderirati sukladno pravilima ponderiranja za institucije, s obzirom da ispunjavaju uvjet iz članka 119. stavka 5. Uredbe (EU) br. 575/2013?
Odgovor:	Izloženosti prema društvima za osiguranje ponderiraju se u skladu s pravilima za trgovačka društva, a ne u skladu s člankom 119. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 budući da se društva za osiguranje ne smatraju financijskom institucijom kako je propisano člankom 4. stavkom 1. točkom 26. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:	Članak 124., 125., 126. i 126.a Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Tretman izloženosti osiguranih nekretninama u CRR3 izmjenama osiguranje
Broj pitanja:	2025-310/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.
Pitanje:	Postavljena su pitanja tretmana izloženosti osiguranih nekretninama sukladno Uredbi (EU) br. 2024/1623 u nekoliko konkretnih slučajeva: 1. Moraju li stambene nekretnine koje su osiguranje po ADC izloženostima ispunjavati zahtjeve iz članka 124. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 da bi se mogle smatrati kao prihvatljive za klasifikaciju u kategoriju ADC izloženosti i primjenu povlaštenog pondera od 100% ako su ispunjeni i ostali uvjeti iz članka 126.a stavka 2. te Uredbe? 2. Da li je EBA definirala termine "<i>znatan gotovinski polog</i>", "<i>financiranje osigurano na istovjetan način</i>", "<i>značajan udio ukupnih ugovora</i>" i "<i>odgovarajući iznos doprinosa dužnika vlastitim ulaganjima</i>"? 3. Odbija li se bezuvjetni i neopozivo založeni depozit koji je namjenski oročen i služi kao instrument osiguranja kreditne izloženosti koja je osigurana još i nekretninom, od bruto izloženosti prilikom izračuna ETV-a za potrebe članka 125. stavka 2. i članka 126. stavka 2. te Uredbe? 4. Kako protumačiti odredbe članka 124. stavka 6. točke b) te Uredbe i izračunati ETV za IPRE izloženost koja je osigurana stambenom i poslovnom nekretninom? 5. Na koji način se provodi raspored po ponderima izloženosti i tretira pokriće dviju izloženosti jednom poslovnom nekretninom, od kojih je jedna IPRE?

Odgovor:	1. Sve izloženosti koje zadovoljavaju definiciju iz članka 4. stavka 1. točke 78.a Uredbe (EU) br. 575/2013 treba smatrati "ADC izloženostima" za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva primjenom te Uredbe. Prema odredbama članka 126.a stavka 1. te Uredbe ADC izloženosti dodjeljuje se ponder rizika od 150%. Izuzetak su ADC izloženosti osigurane stambenim nekretninama, kojima se može dodijeliti niži ponder rizika od 100% pod uvjetom da institucija primjenjuje primjerene standarde o odobravanju i praćenju tih izloženosti, te da ispunjava barem jedan od uvjeta navedenih u članku 126.a stavku 2. te Uredbe. Naše je razumijevanje tih odredbi Uredbe kako navedene stambene nekretnine u kategoriji ADC izloženosti ne moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 124. stavka 3. te Uredbe, ali moraju udovoljavati definiciji "stambene nekretnine" kako je to propisano člankom 4. stavkom 1. točkom 75. te Uredbe, a primjena povlaštenog pondera od 100% iz članka 126.a stavka 2. te Uredbe moguća je samo ukoliko institucija može dokazati da primjenjuje primjerene standarde o odobravanju i praćenju koji ispunjavaju zahtjeve iz članaka 74. i 79. Direktive 2013/36/EU te ako je ispunjen barem jedan od uvjeta naveden u točkama a) i b) članka 126.a stavka 2. te Uredbe. 2. Prema odredbama članka 126.a stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (u nastavku teksta: EBA) je temeljem mandata izdalo smjernice kojima se pobliže utvrđuju u upitu navedeni pojmovi (<i>EBA Final Report Guidelines on ADC exposures to residential property under Article 126a of Regulation (EU) 575/2013</i>) a Hrvatska narodna banka svojim je manje značajnim nadziranim subjektima kroz okružnicu uputila supervizorska očekivanja vezana za njihovu primjenu. 3. Prema odredbama članka 124. stavka 6. točke b) Uredbe (EU) br. 575/2013 samo bezuvjetno i neopozivo založeni depoziti u svrhu ispunjenja kreditne obveze koja se odnosi na izloženost osiguranu nekretninom u instituciji kreditoru i "koji ispunjavaju sve zahtjeve za bilančno netiranje prema standardiziranim sporazumima o netiranju u skladu s člancima 196. i 206. ili prema drugim sporazumima o bilančnom netiranju u skladu s člancima 195. i 205." te Uredbe mogu se odbiti od bruto iznosa izloženosti. Prema tome, ukoliko depoziti iz upita udovoljavaju propisanim odredbama mogu biti odbitna stavka pri izračunu ETV-a. 4. U standardiziranom pristupu za izračun kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik, za kojeg je upit postavljen, nekretnina kojom je osigurana izloženost ne smatra se tehnikom smanjenja, već osnovom za raspoređivanje u određenu kategoriju izloženosti. U slučaju pokrića izloženosti s više kolaterala skrećemo pozornost na jedan raniji EBA Q&A 2021_6267 u kojem EBA navodi kako bi alokacija trebala početi od imovine najviše kvalitete. Pitanje o mogućnostima uzastopne primjene pristupa iz članka 125. stavka 1. te Uredbe i pristupa iz članka 126. stavka 2. te Uredbe na istu izloženost
----------	--

	trenutno je predmet rasprave na EBA-i, između ostalog kroz nekoliko sličnih pitanja (2024_7247; 2025_7296; 2025_7422) te će mišljenje o predloženim opcijama izračuna kapitalnog zahtjeva biti dano kada se ta rasprava okonča. 5. Uredba (EU) br. 575/2013 u članku 124. stavku 6. drugom podstavku adresira situaciju kada institucija ima više od jedne izloženosti osigurane istom nekretninom i ako su te izloženosti osigurane založnim pravima uzastopnog reda prvenstva na toj nekretnini, a bez bilo kakvog založnog prava koje drži treća strana koje je po redu prvenstva između njih i kada se na sve izloženosti primjenjuje se izračun temeljem istog pristupa, u slučaju poslovne nekretnine pristupa iz članka 126. stavka 2. te Uredbe. Kada se radi o zahtjevu za kombiniranjem pristupa iz članka 126. stavka 1. i pristupa iz članka 126. stavka 2. te Uredbe na različite izloženosti osigurane istom poslovnom nekretninom mišljenje o predloženim opcijama izračuna kapitalnog zahtjeva bit će dano kada se rasprava u EBA-i okonča.
--	---

Područje:	Članak 126. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Točka 21. EBA Smjernica o ADC izloženostima
Broj pitanja:	2026-90/1
Datum objave odgovora:	9. rujna 2026.
Pitanje:	Što se smatra vrijednošću nekretnine nakon dovršenja sukladno članku 229. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 u kontekstu primjene točke 21. EBA Smjernica o ADC izloženostima osiguranima stambenim nekretninama u skladu s člankom 126.a Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/EBA/2025/03; dalje u tekstu EBA Smjernica o ADC izloženostima). Upitom je pojašnjeno kako banka prilikom odobrenja izloženosti raspolaže sa sljedećim informacijama vezanima uz vrijednost nekretnine koja je predmet investicije: 1) procjenom tržišne vrijednosti nekretnine u trenutku odobrenja izloženosti od strane ovlaštenog procjenitelja (uključuje npr. zemljište, priključci, djelomično izgrađena stambena nekretnina) 2) utvrđenom vrijednosti troškova za izgradnju (troškovnik za izgradnju stambene zgrade) 3) mišljenjem ovlaštenog procjenitelja o budućoj vrijednosti nekretnine koje se donosi se na osnovi kupoprodajnih cijena sličnih nekretnina i prikazuje vrijednost nekretnine kao da se trenutno nalazi na tržištu. U tom smislu, za potrebe izračuna udjela, izračunava li se "vrijednost nekretnine nakon dovršenja" na osnovi tržišne vrijednosti nekretnine kao da se trenutno nalazi na tržištu (točka 3) ili vrijednosti nekretnine u trenutku odobrenja uvećanu za vrijednost troškova za izgradnju (točka 1 + točka 2). Banka smatra da je "vrijednost nekretnine nakon dovršenja" sukladno članku 229. stavku 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, zbroj procijenjene tržišne vrijednosti nekretnine na početku projekta i ukupnih troškova projekta do njegovog dovršetka jer takva definicija omogućuje dosljedan i objektivno

	provjerljiv način utvrđivanja vrijednosti nekretnine, budući da uključuje početnu tržišnu vrijednost te sve verificirane troškove koji izravno doprinose realizaciji projekta odnosno vrijednosti nekretnine. Dodatno, banka smatra da buduća vrijednost nekretnine odgovara definiciji "tržišne vrijednosti", a ne "vrijednosti nekretnine" iz članka 229. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Uvjeti pod kojima se ADC izloženostima osiguranim stambenim nekretninama može dodijeliti ponder rizika od 100% (umjesto 150%) propisani su člankom 126.a stavkom 2. Uredbe (EU) br. 575/2013. Znatno vlastito ulaganje dužnika uvjet je naveden u točki (b) tog članka/stavka, odnosno konkretno: <i>"dužnik ima znatno vlastito ulaganje, koje je iskazano kao odgovarajući iznos doprinosa dužnika vlastitim ulaganjima prema vrijednosti stambene nekretnine nakon dovršenja"</i>. Prema tome, pojam "vrijednost nekretnine nakon dovršenja" propisan je odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013, a točkom 21. EBA Smjernica o ADC izloženostima dodatno je pojašnjeno kako ta vrijednost treba biti izmjerena u skladu zahtjevima vrednovanja propisanim člankom 229. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, a osobito da se sadašnja tržišna vrijednost takve dovršene nekretnine prilagodi ako se ocjenjuje da je ona viša od vrijednosti održive za vrijeme trajanja kredita. U tom smislu smatramo kako upućivanje na način vrednovanja propisan člankom 229. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 upućuje na zaključak da je <i>"vrijednost nekretnine nakon dovršenja"</i> procijenjena tržišna vrijednost dovršene nekretnine, a koju je procijenio neovisni ovlašteni procjenitelj na način kako je propisano propisima kojima se uređuje procjena vrijednosti nekretnina. Dodatno, ističemo kako banka mora osigurati da u procijenjenoj tržišnoj vrijednosti od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja nisu uključena očekivana povećanja cijena, odnosno da tržišna vrijednost nekretnine u trenutku odobravanja nije znatno viša od vrijednosti održive za vrijeme trajanja kredita, kao i ispunjenje ostalih uvjeta iz članka 229. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje:	Članak 132. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Kapitalni zahtjevi za udjele u otvorenim investicijskim fondovima
Broj pitanja:	2030
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017. (ažurirano 16. prosinca 2024.)

Pitanje:	Kreditna institucija uložila je u otvoreni investicijski fond čiji je vlasnik ili osnivač kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i navedeni udjel vodi se u portfelju raspoloživo za prodaju. Kreditna institucija raspolaže informacijama o odnosnim izloženostima. Može li kreditna institucija navedena ulaganja tretirati kao odnosne izloženosti kod izračuna kapitalnih zahtjeva, a sukladno članku 132. Uredbe 575/2013 stavak 4, te primijeniti pondere sukladno odnosnim izloženostima? Primjerice, kreditna institucija je uložila u otvoreni investicijski fond XXX.YYY iznos od 100.000 HRK. Osnivač fonda je kreditna institucija, struktura ulaganja je sljedeća: 70% obveznice RHMF, 20% depoziti drugim KI, 5% depozit ili kredit TD, 5% ostalo. Izračun kapitalnih zahtjeva je u sljedećoj tablici: <table><tr><th>ulaganja</th><th>struktura ulaganja</th><th>odnosna izloženost</th><th>ponder rizika</th><th>kapitalni zahtjev</th></tr><tr><td>obveznice RHMF</td><td>70</td><td>70.000</td><td>0%</td><td>0</td></tr><tr><td>depoziti KI</td><td>20</td><td>20.000</td><td>20%</td><td>4.000</td></tr><tr><td>depozit/kredit TD</td><td>5</td><td>5.000</td><td>100%</td><td>5.000</td></tr><tr><td>ostalo</td><td>5</td><td>5.000</td><td>100%</td><td>5.000</td></tr><tr><td>Ukupno</td><td>100</td><td>100.000</td><td></td><td>14.000</td></tr></table> Molimo potvrditi da bi prema navedenom primjeru ukupni kapitalni zahtjevi po ulaganjima u fond iznosili 14.000 HRK kod izračuna adekvatnosti kapitala. Prikazuju li se ulaganja u fondove u izvješću C 07.14 Potraživanja prema institucijama i društvima s kratkoročnom kreditnom procjenom ili u izvješća prema strukturi odnosne izloženosti (država, institucije, TD, ostalo)?	ulaganja	struktura ulaganja	odnosna izloženost	ponder rizika	kapitalni zahtjev	obveznice RHMF	70	70.000	0%	0	depoziti KI	20	20.000	20%	4.000	depozit/kredit TD	5	5.000	100%	5.000	ostalo	5	5.000	100%	5.000	Ukupno	100	100.000		14.000
ulaganja	struktura ulaganja	odnosna izloženost	ponder rizika	kapitalni zahtjev																											
obveznice RHMF	70	70.000	0%	0																											
depoziti KI	20	20.000	20%	4.000																											
depozit/kredit TD	5	5.000	100%	5.000																											
ostalo	5	5.000	100%	5.000																											
Ukupno	100	100.000		14.000																											
Odgovor:	Kreditna institucija za izračun kapitalnih zahtjeva za udjele u otvorenim investicijskim fondovima primjenjuje članak 132. Uredbe (EU) br. 575/2013. S obzirom da navodite kako raspolazete informacijama o odnosnim izloženostima pri utvrđivanju kapitalnih zahtjeva može se <u>prema odredbama članka 132. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjivati pristup odnosnih izloženosti u skladu s člankom 132.a stavkom 1. ili pristup koji se temelji na mandatu u skladu s člankom 132.a stavkom 2.</u> pri čemu također trebaju biti ispunjeni uvjeti iz stavka 3. te Uredbe. Pod pretpostavkom da su ti uvjeti ispunjeni i da se na izloženosti primjenjuju ponderi rizika kako navodite u primjeru, tada iznos izloženosti ponderiran rizikom za ulaganje od 100.000 HRK iznosi 14.000 HRK. Iz toga proizlazi da je prosječan ponder rizika za ovo ulaganje 14%. Iznos od 14.000 HRK ne predstavlja kapitalne zahtjeve nego iznos izloženosti ponderiran rizikom koji je polazna osnova za utvrđivanje stopa kapitala i kapitalnih zahtjeva. Nadalje, iz toga proizlazi da kapitalni zahtjev primjenom stope ukupnog kapitala od 8% iznosi 1120 HRK. Na kraju u vezi iskazivanja ovih udjela u izvještajnim obrascima, naše je mišljenje da se isti iskazuju u obrascu C 07.00 Kreditni rizik, kreditni rizik																														

	druge ugovorne strane i slobodne isporuke: standardizirani pristup kapitalnim zahtjevima (kategorija 015. Potraživanja u obliku CIU). <u>Odgovor je i dalje važeći uvažavajući izmjene i dopune kako su propisane Uredbom (EU) 2019/876. S datumom uvođenja eura kao službene valute u RH, svi iznosi u HRK trebaju se razumjeti kao iznosi u EUR uz primjenu fiksnog tečaja konverzije.</u>
--	--

Područje:	Članak 132. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Zadovoljenje uvjeta iz članka 132. stavka 3. točke (c) podtočke iii. Uredbe (EU) 575/2013 za primjenu pristupa odnosnih izloženosti
Broj pitanja:	2024-515/1
Datum objave odgovora:	16. prosinca 2024.
Pitanje:	Može li se provjera vanjskog revizora smatrati provjerom neovisne treće strane kod primjene pristupa odnosnih izloženosti za izračun ponderirane aktive za izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima kojima upravlja bančino društvo kćer, odnosno koji bi dodatni zahtjev izuzev navedenog trebalo ispuniti za primjenu toga pristupa kod ulaganja u investicijske fondove.
Odgovor:	Postavlja se pitanje adekvatnosti načina zadovoljenja uvjeta iz članka 132. stavka 3. točke (c) podtočke iii. Uredbe (EU) br. 575/2013. Jedna od ključnih odrednica za primjenu pristupa odnosnih izloženosti za izloženosti u obliku udjela ili dionica u CIU-ovima je raspolaganje podacima ili informacijama za izračun tih iznosa izloženosti. Pri tome, Uredba detaljnije ne propisuje pojam "treće strane" za potrebe članka 132. stavka 3. ali smo razumijevanja kako se i ovdje mogu primijeniti odredbe članka 132. stavka 4. te Uredbe. Takvu provjeru propisanu člankom 132. stavkom 3. točkom (c) podtočkom iii. Uredbe (EU) br. 575/2013 može provesti vanjski revizor.

Područje:	Članak 203., članak 213. i članak 215. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Police osiguranja kreditnih potraživanja kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	1932
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 9. rujna 2026.)
Pitanje:	Mogu li se police osiguranja kreditnih potraživanja izdane od strane društava za osiguranje sa sjedištem u RH: a) smatrati nematerijalnom kreditnom zaštitom, te kao takve koristiti kao tehnike smanjenja pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, b) priznati kao nematerijalna kreditna zaštita ako su pružatelj zaštite (društvo za osiguranje) i dužnik povezane osobe?

Odgovor:	Ad a) Prije svega skrećemo pažnju na podatak da je 7. studenog 2014. Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo na svojim mrežnim stranicama objavilo odgovor na pitanje broj 2014_768 u vezi priznavanja polica osiguranja kreditnih potraživanja kao kreditne zaštite pri izračunu najveće dopuštene izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013. U skladu s tim odgovorom <u>kao i EBA Report on CRM framework, EBA Opinion on the the treatment of credit insurance in the prudential framework (EBA/Op/2020/05) i EBA Report on credit insurance (EBA/REP/2024/21)</u> polica osiguranja kreditnih potraživanja mogla bi se smatrati priznatom tehnikom smanjenja kreditnog rizika, i to ovisno o svojoj ekonomskoj suštini, <u>npr.</u> kao jamstvo, pod uvjetom da ispunjava propisane uvjete što je potrebno procijeniti u svakom pojedinačnom slučaju. S obzirom da iz članka 399. Uredbe (EU) br. 575/2013 jasno proizlazi da instrumenti kreditne zaštite koji su dopušteni pri izračunu najveće dopuštene izloženosti moraju ispunjavati sve zahtjeve za priznavanje tehnika smanjenja kreditne zaštite pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik (propisani u dijelu trećem, glavi II, poglavlju 4. Uredbe (EU) br. 575/2013), zaključujemo da se police osiguranja kreditnih potraživanja mogu priznati kao nematerijalna kreditna zaštita pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik. Pritom naglašavamo da je u svakom pojedinačnom slučaju potrebno voditi računa o ispunjavanju propisanih zahtjeva kako je navedeno u spomenutom odgovoru Europskog nadzornog tijela za bankarstvo, a koje i ovdje možemo ponoviti. Dakle, osobito je potrebno ispunjavati zahtjeve iz sljedećih članaka Uredbe (EU) br. 575/2013: članak 201. (priznavanje pružatelja zaštite prema svim pristupima), članak 213. (zahtjevi u vezi s jamstvima i kreditnim izvedenicama), i članak 215. (dodatni zahtjevi za jamstva). Ad b) Polica osiguranja kreditnih potraživanja može se priznati kao tehnika smanjenja kreditnog rizika samo ako su je izdali priznati pružatelji navedeni u članku 201. Uredbe (EU) br. 575/2013 pri čemu su društva za osiguranje obuhvaćena u stavku 1. točki g) tog članka, dakle kao ostala trgovačka društva, uključujući trgovačka društva koja su povezana s dužnikom banke, ako imaju kreditnu procjenu VIPKR-a ili ako ih je banka koja primjenjuje IRB pristup interno rangirala kako je propisano tom točkom. Međutim, u slučaju da je priznati pružatelj ujedno osoba povezana s dužnikom banke, a polica osiguranja kreditnih potraživanja namjerava se koristiti pri izračunu najveće dopuštene izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba u skladu s člankom 395. Uredbe (EU) br. 575/2013, ukupna izloženost prema grupi povezanih osoba ne može se povećati temeljem te police budući da se izloženost može jedino umjesto prema dužniku iskazivati prema pružatelju zaštite. Drugim riječima, izloženost bi se samo "preselila" s jednog na drugog člana grupe povezanih osoba. <i>Odgovor je i dalje važeći, te je nadopunjen recentnim dokumentima EBA-e.</i>
Tema:	Mjenice i zadužnice kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	1930

Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Mogu li se, u sklopu nove regulative za izračun kapitalnih zahtjeva, mjenica i zadužnica smatrati prihvatljivim instrumentom kreditne zaštite ukoliko ispunjavaju sve uvjete za priznavanje dužničkih vrijednosnih papira odnosno financijskih kolaterala. Konkretno, ako je Banka izložena prema društvu koje je u 100%-tnom vlasništvu grada (ili neke druge jedinice područne i lokalne samouprave) te ako je kao instrument osiguranja prihvaćena mjenica/zadužnica tog grada, je li moguće tu mjenicu/zadužnicu koristiti kao kreditnu zaštitu za smanjenje kapitalnih zahtjeva, odnosno ako zadovoljava sve ostale uvjete je li moguće primijeniti ponder rizika 20% kao da se radi o izloženosti prema gradu (ili nekoj drugoj jedinici područne i lokalne samouprave).
Odgovor:	Mjenica i zadužnica prema našem mišljenju ne smatraju se dužničkim vrijednosnim papirima u smislu članka 197. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji obuhvaća vrijednosne papire koji se izdaju sa svrhom prikupljanja financijskih sredstava od ulagatelja i kojima se uobičajeno trguje na tržištu. Mjenica se u poslovnoj praksi upotrebljava kao kreditni instrument (odgođena naplata tražbine vjerovnika), instrument osiguranja plaćanja (osiguranje plaćanja tražbina iz prometa roba i usluga ili tražbina iz ugovora o kreditu) ili instrument plaćanja (naplata tražbine vjerovnika). Jednako tako, zadužnica se izdaje kao instrument osiguranja konkretne novčane obveze prema vjerovniku. Mjenice i zadužnice nisu namijenjene za trgovanje, te se njihov promet obavlja prijenosom između mjeničnog vjerovnika odnosno vjerovnika zadužnice radi plaćanja odnosno osiguranja plaćanja njegove obveze prema eventualnom novom vjerovniku. Međutim, s obzirom na činjenicu da mjenični dužnik odnosno dužnik iz zadužnice osim osobe kreditnog dužnika odgovara banci za ispunjenje obveze u opsegu određenom u mjenici odnosno zadužnici, smatramo da u svojoj biti takvo izdavanje mjenice odnosno zadužnice odgovara davanju jamstva. Stoga se mjenica i zadužnica mogu smatrati priznatom nematerijalnom kreditnom zaštitom, i to kao jamstvo, pod uvjetom da ispunjavaju propisane uvjete, što je potrebno procijeniti u svakom pojedinačnom slučaju. Pritom naglašavamo da je osobito potrebno voditi računa o ispunjavanju zahtjeva iz sljedećih članaka Uredbe (EU) br. 575/2013: – članak 201. (priznavanje pružatelja zaštite prema svim pristupima), – članak 213. (zahtjevi u vezi s jamstvima i kreditnim izvedenicama), i – članak 215. (dodatni zahtjevi za jamstva). U konkretnom slučaju koji se navodi u upitu, pod pretpostavkom da su ispunjeni zahtjevi za nematerijalnu kreditnu zaštitu te s obzirom da bi izdavatelj mjenice i zadužnice bila osoba različita od osobe kreditnog dužnika, na zaštićeni iznos izloženosti mogao bi se primijeniti ponder rizika koji se za izdavatelja, jedinicu područne (regionalne) ili lokalne samouprave, utvrđuje u skladu s člankom 115. Uredbe (EU) br. 575/2013 kao i u skladu s Odlukom o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva.

Područje:	Članak 213., 215. i 216. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Jamstva HAMAG-BICRO-a iz portfelja ESIF ograničenih portfeljnih jamstava kao nematerijalna kreditna zaštita
Broj pitanja:	2019 – 425/1
Datum objave odgovora:	28. svibnja 2020.
Pitanje:	Postavljate pitanje oko načina tretiranja financijskog instrumenta ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo (koje je definirano Prilogom III. Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 964/2014 od 11. rujna 2014.) od strane HNB-a kao regulatora, a obzirom na njegov različit tretman kod kreditnih institucija. Financijski instrument ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo financijski je instrument kojim HAMAG-BICRO (koji je imenovan financijskim posrednikom) preuzima odgovornost za pokriće dijela glavnice i redovnih kamata kredita uključenih u portfelj novih kredita malim i srednjim poduzećima (dalje u tekstu: MSP-ovima). Banke su dužne u unaprijed utvrđenom roku, vlastitim sredstvima oblikovati portfelj novih kredita, pri čemu maksimalno 50% portfelja čine krediti za obrtna sredstva, a ostatak investicijski krediti. Maksimalni iznos jamstva je 150.000,00 EUR-a, s dospijećem od 12-120 mjeseci. Novi krediti MSP-ovima djelomično se pokrivaju programskim doprinosom na razini pojedinačnog kredita do određenog iznosa (ograničenje). ESIF Ograničenim portfeljnim jamstvom pokrivaju se gubitci koje banke ostvare u pogledu svakog neotplaćenog kredita prihvatljivim MSP-ovima, u skladu sa stopom jamstva od najviše 80%, a gubitci pokriveni Ograničenim portfeljnim jamstvom ukupno ne smiju premašiti iznos ograničenja, koji je najviša obveza u okviru instrumenta i rezultat je obujma portfelja kredita pomnoženog stopom jamstva i stopom ograničenja jamstva. Navedene stope utvrđuju se u okviru ex ante procjene rizika, u skladu s Uredbom (EU) br. 1303/2013 i Delegiranom uredbom (EU) br. 480/2014 i ni u kojem slučaju ne smiju premašiti 25%. Nakon nastanka gubitka, HAMAG-BICRO mora u roku od 60 dana izvršiti plaćanje jamstva u korist banke, a banka je obvezna smanjiti ukupnu kamatnu stopu i/ili zahtjev u pogledu kolaterala u okviru svakog kredita koji je uključen u portfelj pokriven ESIF Ograničeni portfeljnim jamstvom. Vlastiti kreditni rizik banke ne smije biti manji od 20% na razini pojedinačnog kredita, a banke kvartalno izvještavaju HAMAG-BICRO o kreditima uključenim u portfelj, što se proslijeđuje upravljačkom tijelu (za koje imenovano Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije). Jamstvo je neopozivo, bezuvjetno i plativo na prvi poziv.
Odgovor:	Provedbenom Uredbom navodi se kako bi se Ograničenim portfeljnim jamstvom trebao riješiti problem postojećeg nedostatka na tržištu dužničkih financijskih instrumenata za MSP-ove i to poticanjem novih zajmova s

	pomoću pružanja zaštite od kreditnog rizika (u obliku ograničenog portfeljnog jamstva za prve gubitke), u cilju smanjenja posebnih poteškoća s kojima se MSP-ovi suočavaju pri pristupu financiranju zbog nedovoljnog kolaterala i relativno visokog kreditnog rizika koji im je svojstven. Sukladno članku 7. Provedbe Uredbe, u slučaju stvaranja portfelja novih zajmova MSP-ovima, ograničenim portfeljnim jamstvom osigurava se pokriće kreditnog rizika na razini pojedinačnog zajma uz stopu jamstva do najviše 80%, do iznosa najvećeg gubitka određenog stopom ograničenja jamstva/jamstvenog praga koja ne smije prelaziti 25 % izloženosti riziku na razini portfelja. Ograničeno portfeljno jamstvo mora biti u skladu s uvjetima iz Priloga III. iste Uredbe. Vezano uz tretman opisanog ograničenog portfeljnog jamstva u smislu njegovog korištenja kao nematerijalne kreditne zaštite, napominjemo da se sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013, nematerijalna kreditna zaštita može priznati pri izračunu kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik samo ako su ispunjeni uvjeti iz članaka od 213. do 216. Uredbe (EU) br. 575/2013. Slijedom prethodno navedenog, a prema dostupnim nam informacijama iz upita, smatramo kako bi instrument ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo mogao zadovoljiti uvjete iz Uredbe (EU) br. 575/2013. Međutim, sukladno odredbama članka 213. stavka 3. navedene Uredbe kreditna institucija je dužna ispuniti sve ugovorne i zakonske obveze te poduzeti sve potrebne aktivnosti da bi se osigurala provedivost nematerijalne kreditne zaštite prema propisima koji se primjenjuju na takve ugovore, a kako bi taj instrument mogla priznati kao nematerijalnu kreditnu zaštitu.
--	--

Područje:	Članak 222. i 227. Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	Određivanje pondera rizika i vrijednosti izloženosti za primljen repo kredit od Hrvatske narodne banke u kunama temeljem strukturnih repo operacija za koji su založeni vrijednosni papiri s valutnom klauzulom iz knjige banke
Broj pitanja:	2114
Datum objave odgovora:	22. veljače 2017. (<u>ažurirano 31. siječnja 2025.</u>)
Pitanje:	Može li se primjenom jednostavne metode financijskog kolaterala na osigurani i neosigurani dio primijeniti ponder 0%, odnosno je li u slučaju repo transakcija potrebno zadovoljiti uvjet valutne usklađenosti?
Odgovor:	Člankom 222. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 propisano je da se pri primjeni jednostavne metode financijskog kolaterala na osigurani dio izloženosti koja proizlazi iz repo transakcija može primijeniti ponder rizika 0% ako su ispunjeni uvjeti iz članka 227. iste Uredbe. Jedan od tih uvjeta

	odnosi se i na valutnu usklađenost izloženosti i kolaterala koji prema točki b) stavka 2. članka 227. Uredbe moraju biti nominirani u istoj valuti. U ovom slučaju, s obzirom da izloženost (u obliku vrijednosnih papira) sadrži valutnu klauzulu, a kolateral (u obliku primljenog kredita) je nominiran u kunama smatramo da uvjet o valutnoj usklađenosti nije ispunjen budući da će se vrijednost izloženosti mijenjati ovisno o promjenama tečaja valute na koju je izloženost vezana, dok se s druge strane vrijednost kolaterala neće mijenjati na isti način. Dakle, pri utvrđivanju valutne usklađenosti za potrebe primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika, izloženost i kolateral s valutnom klauzulom tretiraju se kao da su nominirani u valuti na koju se odnosi valutna klauzula. Uzimajući u obzir navedene činjenice, u vašem slučaju primjenjuju se odredbe članka 222. stavka 3. Uredbe u skladu s kojima se osiguranom dijelu izloženosti dodjeljuje ponder rizika koji bi se dodijelio prema poglavlju 2. Uredbe kad bi kreditna institucija imala izravnu izloženost prema tom kolateralu. No zbog valutne neusklađenosti potrebno je primijeniti najmanje ponder rizika 20%. Neosiguranom dijelu izloženosti dodjeljuje se ponder rizika u skladu s kategorijom izloženosti koja je relevantna za drugu ugovornu stranu. S obzirom da je u konkretnom slučaju druga ugovorna strana Hrvatska narodna banka, kreditna institucija može primijeniti ponder rizika 0% ako su ispunjeni uvjeti propisani člankom 114. i 495. stavak 2. Uredbe. <i>Odgovor je i dalje važeći uvažavajući izmjene propisane Uredbom (EU) 2024/1623.</i>
--	--

Područje:	Članak 500.a Uredbe (EU) br. 575/2013
Tema:	CRR quick fix – tretman ponder rizika za subjekte javnog sektora
Broj pitanja:	2020-695/1
Datum objave odgovora:	14. travnja 2021. (ažurirano 31. siječnja 2025.)
Pitanje:	Sukladno Uredbi (EU) 2020/873 potrebno je izmijeniti RWA izračun za izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama zemalja članica EU denominiranim u domaćoj valuti bilo koje druge zemlje članice EU na sljedeći način: - do 31. prosinca 2022. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 0 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 - u 2023. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 20 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 - u 2024. ponder rizika primijenjen na vrijednosti izloženosti jest 50 % pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima u skladu sa stupnjem kreditne kvalitete prema Tablici 1. iz članka 114. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013.

	Prema članku 116. stavak 4. Uredbe (EU) br. 575/2013 izloženosti prema subjektima javnog sektora s tretmanom središnje države dozvoljeno je tretirati kao izloženosti prema središnjim državama. Postavljeno je pitanje odnose li se odredbe članka 500.a Uredbe (EU) 2020/873 također i na izloženosti prema subjektima javnog sektora s tretmanom središnje države, odnosno je li moguće preferencijalni tretman opisan u točkama a. do c. primijeniti na potonje. Uredba (EU) 2020/873 nije mijenjala članak 116. Uredbe (EU) br. 575/2013, već je mijenjan članak 114., ali kako se članak 116. poziva na članak 114., smatra se da nije moguće imati dva važeća članka 114. jedan za subjekte javnog sektora s tretmanom središnje države, a drugi za izloženosti prema središnjoj državi.
Odgovor:	Uredba (EU) 2020/873, u članku 500.a Privremeni tretman javnog duga izdanog u valuti druge države članice u stavku 1., donosi novi preferencijalni tretman do 31. prosinca 2024., a <u>Uredba (EU) 2024/1623 dodatno ga produžava do 2026.</u>, za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama država članica ako su te izloženosti nominirane i financirane u domaćoj valuti druge države članice, kao izuzeće od primjene odredbi iz članka 114. stavka 2. Uredbe. Nadalje, preambulom (21) Uredbe (EU) 2020/873 pojašnjena je namjera uvođenja ovih privremenih odredbi. Njihov cilj je omogućavanje lakšeg javnog financiranja izdavanjem državnih obveznica nominiranih u domaćoj valuti druge države članice, a kako bi se izbjegla nepotrebna ograničenja za institucije koje ulažu u takve obveznice. Dakle, namjera regulatora je bila obuhvatiti javni dug u obliku državnih obveznica. Članak 116. stavak 4. Uredbe daje iznimku za sve izloženosti prema subjektima javnog sektora da se mogu tretirati kao izloženosti prema središnjoj državi (ako prema mišljenju nadležnih tijela ne postoji razlika u riziku između spomenutih izloženosti zbog postojanja odgovarajućeg jamstva središnje države), međutim intencija ovog privremenog preferencijalnog tretmana iz članka 500.a stavka 1. Uredbe je bila obuhvatiti dužničke vrijednosne papire središnje države te ostale izravne i neizravne izloženosti središnje države, odnosno izloženosti prema središnjim bankama. Stoga spomenuta iznimka iz članka 116. stavka 4. Uredbe koja je iskorištena u članku 6. Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu vrednovanja imovine i izvanbilančnih stavki te izračunavanja regulatornoga kapitala i kapitalnih zahtjeva ("Narodne novine", br. 107/2023. i 150/2024.) prema našem mišljenju ne omogućava da se odredbe iz članka 500.a stavka 1. donesene Uredbom (EU) 2020/873 i <u>produljene Uredbom (EU) 2024/1623</u> primjenjuju i na izloženosti prema subjektima javnog sektora koji se tretiraju kao izloženosti prema središnjoj državi. <i>Odgovor je i dalje važeći uz dopune temeljem Uredbe (EU) 2024/1623.</i>
Tema:	Primjena izmjena članka 500.a stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako je propisano Uredbom (EU) 2024/1623
Broj pitanja:	2024-321/2

Datum objave odgovora:	16. prosinca 2024.
Pitanje:	U kojem trenutku banka može primijeniti sa Uredbom (EU) 2024/1623 izmijenjeni članak 500.a Uredbe (EU) br. 575/2013.
Odgovor:	Prema odredbama članka 2. stavaka 1. i 2. navedena Uredba (EU) 2024/1623 stupila je na snagu 9. srpnja 2024., a primjenjuje se od 1. siječnja 2025. Izuzetak čine točke članka 1. pobrojane u stavku 3. članka 2. Uredbe (EU) 2024/1623 koje se primjenjuju od 9. srpnja 2024. Izmjene članka 500.a Uredbe (EU) br. 575/2013 za koje je postavljen upit jesu točka 244. članka 1. Uredbe 2024/1623 i ta se točka nalazi na popisu u članku 2. stavku 3. Uredbe 2024/1623. Prema tome, banka izmijenjeni članak 500.a stavak 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji propisuje povlašteni tretman za izabrane izloženosti za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik može primijeniti od 9. srpnja 2024. godine kako je Uredbom (EU) 2024/1623 propisano. Napominjemo stoga da je ovaj odgovor dan isključivo vezano za članak 500.a stavak 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji uređuje primjenu pondera rizika dodijeljenog tim izloženostima za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik, a ne i za potrebe primjene njegova stavka 2. Ovo stoga što se radi o diskreciji nadležnog tijela. Hrvatska narodna banka navedenu diskreciju preispitala je, a način njezina iskorištenja propisan je Odlukom o velikim izloženostima kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 111/2018., 120/2018., 92/2020., 139/2022. i 107/2024.).